

FI

FI

FI

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 24.3.2010
KOM(2010) 104 lopullinen

2010/0066 (APP)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS N:o .../2010/EU

tiivimmän yhteistyön hyväksymisestä avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla

{ KOM(2010) 105 lopullinen }

PERUSTELUT

1. JOHDANTO

1. Komissio hyväksyi 17. heinäkuuta 2006 ehdotuksen¹ neuvoston asetukseksi asetuksen (EY) N:o 2201/2003² muuttamisesta tuomioistuimen toimivallan osalta sekä avioliittoasioissa sovellettavaa lakia koskevien sääntöjen antamisesta (Rooma III)³.
2. Ehdotetun neuvoston asetuksen oikeusperusta oli EY:n perustamissopimuksen 61 artiklan c alakohta ja 67 artiklan 1 kohta.⁴ Ehdotus koski yksityisoikeudellisissa asioissa tehtävää oikeudellista yhteistyötä, ja se liittyi perheoikeutta koskeviin näkökohtiin. Oikeusperusta edellytti neuvoston yksimielistä päätöstä. Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa 21. lokakuuta 2008⁵.
3. Komission ehdotusta käsiteltiin yksityisoikeuskomiteassa (Rooma III) lokakuusta 2006 alkaen. Se oli yksi Saksan, Portugalin ja Slovenian puheenjohtajakausien painopisteistä. Huhtikuussa 2007 ehdotuksesta keskusteltiin neuvoston kokouksessa, ja ministerit sopivat tietyistä suuntaviivoista.
4. Vuoden 2008 puoliväliin mennessä keskusteluissa oli käynyt ilmi, että eräillä jäsenvaltioilla oli tiettyjä ongelmia, joiden vuoksi ne eivät voineet hyväksyä asetusehdotusta. Erityisesti yksi jäsenvaltio ei voinut hyväksyä, että sen tuomioistuimissa sovellettaisiin ulkomaista avioerolakia, jota se piti omaa avioerolakiaan rajoittavampana, vaan halusi edelleen soveltaa kaikkiin tuomioistuimissaan käsiteltäviin avioeroasioihin omaa aineellista lakiaan (tuomioistuinvaltion lain soveltamista tukeva lähestymistapa). Toisaalta jäsenvaltioiden suuri enemmistö oli sitä mieltä, että sovellettavaa lakia koskevat säännökset olivat olennainen osa asetusehdotusta. Ne kannattivat ehdotuksessa esitettyä periaatetta, jonka mukaan sovellettaisiin sen valtion lakia, johon puolisoilla on läheinen liittymä, vaikka tämä tietyissä tapauksissa johtaisikin ulkomaisen avioerolain soveltamiseen.
5. Perättäiset neuvoston puheenjohtajavaltioiden ja komissio yrittivät muotoilla asetusehdotuksen pohjalta erilaisia vaihtoehtoja, jotka laajentaisivat tuomioistuinvaltion lain soveltamisalaa vaarantamatta kuitenkaan asetusehdotuksen päätavoitteita. Nämä yritykset jäivät kuitenkin tuloksettomiksi.

¹ KOM(2006) 399.

² Neuvoston asetus (EY) N:o 2201/2003 tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevista asioista ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta (EUVL L 338, 23.12.2003, s. 1).

³ Perussopimukseen liitetyn, Tanskan asemaa koskevan pöytäkirjan N:o 5 (nyt pöytäkirja N:o 22) 1 ja 2 artiklan nojalla Tanska ei osallistunut tämän asetuksen tekemiseen, asetus ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta siihen. Perussopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta tehdyn pöytäkirjan N:o 4 (nyt pöytäkirja N:o 21) 3 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti eivät olleet ilmoittaneet haluavansa osallistua ehdotetun asetuksen antamiseen ja soveltamiseen.

⁴ Nykyään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 81 artiklan 3 kohta.

⁵ P6_TA(2008)0502 (EUVL C 15 E, 21.1.2010, s. 128).

6. Ministerien olikin todettava 5. ja 6. kesäkuuta 2008 pidetyssä neuvoston kokouksessa, ettei asetusehdotuksen käsittelyn jatkamisesta päästy yksimielisyyteen ja että ylitsepääsemättömien vaikeuksien vuoksi yksimielisyyden saavuttaminen tuolloin tai lähitulevaisuudessa ei ollut mahdollista. Neuvosto katsoi, että asetukseen sisältyviä tavoitteita ei voitu saavuttaa kohtuullisessa ajassa soveltamalla perussopimusten määräyksiä.⁶
7. Heinä-elokuussa 2008 yhdeksän jäsenvaltiota (Bulgaria, Kreikka, Espanja, Italia, Luxemburg, Unkari, Itävalta, Romania ja Slovenia) esitti komissiolle pyynnön, jossa ne ilmoittivat aikovansa ryhtyä toteuttamaan välillään tiiviimpää yhteistyötä avioliittoasioissa sovellettavan lain suhteen ja pyysivät komissiota esittämään neuvostolle tätä koskevan ehdotuksen. Tammikuussa 2009 myös Ranska esitti vastaavan pyynnön. Kreikka perui pyyntönsä 3. maaliskuuta 2010.
8. Tämä ehdotus on komission vastaus näihin pyyntöihin.

2. Tiiviimmän yhteistyön oikeusperusta

9. Tiiviimmästä yhteistyöstä määrätään Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEU-sopimus', 20 artiklassa ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 326–334 artiklassa. Näiden määräysten nojalla tiiviimmän yhteistyön toteuttamiseksi avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla tarvitaan kaksi ehdotusta:
 - SEUT-sopimuksen 329 artiklan 1 kohdan nojalla annettava komission ehdotus neuvoston päätökseksi tiiviimmän yhteistyön hyväksymisestä avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla, ja
 - SEUT-sopimuksen 81 artiklan 3 kohdan⁷ nojalla annettava komission ehdotus neuvoston asetukseksi tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla.

3. Arvio tiiviimmän yhteistyön oikeudellisista edellytyksistä

3.1. Hyväksymispäätös viimeisenä keinona ja vähintään yhdeksän jäsenvaltion osallistuminen

10. SEU-sopimuksen 20 artiklan 2 kohdassa määrätään, että neuvosto voi tehdä päätöksen, jolla annetaan lupa tiiviimmälle yhteistyölle, vasta viimeisenä keinona todetessaan, ettei koko unioni voi saavuttaa tälle yhteistyölle asetettuja tavoitteita kohtuullisessa ajassa, ja edellyttäen, että vähintään yhdeksän jäsenvaltiota osallistuu yhteistyöhön.

⁶ Asiakirja 10383/08 PV/CONS 36 JAI 311, 10.7.2008.

⁷ SEU-sopimuksen 20 artiklan 1 kohdassa viitataan ”perussopimusten asiaa koskevien määräysten soveltamiseen”. Avioeroon sovellettavan lain alalla tämä tarkoittaa Euroopan unioniin toiminnasta tehdyn sopimuksen V osaston (Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue) 3 luvun (Oikeudellinen yhteistyö siviilioikeuden alalla) määräyksiä.

11. Kuten edellä mainittiin, neuvosto totesi 5. ja 6. kesäkuuta 2008 pidetyssä kokouksessa, ettei vuoden 2006 ehdotuksen käsittelyn jatkamisesta päästy yksimielisyyteen ja että ylitsepääsemättömien vaikeuksien vuoksi yksimielisyyden saavuttaminen tuolloin tai lähitulevaisuudessa ei ollut mahdollista. Neuvosto katsoi, että asetusehdotuksen tavoitteita ei voitu saavuttaa kohtuullisessa ajassa soveltamalla perussopimusten määräyksiä. Tämän perusteella neuvosto katsoi, ettei koko unionille ollut mahdollista löytää muuta ratkaisua, minkä vuoksi tiiviimpää yhteistyötä voitaisiin käyttää viimeisenä keinona.
12. Komissio on saanut tähän mennessä yhdeksältä jäsenvaltiolta (Bulgaria, Espanja, Ranska, Italia, Luxemburg, Unkari, Itävalta, Romania ja Slovenia) pyynnön, jossa ne ilmoittavat aikovansa ryhtyä toteuttamaan välillään tiiviimpää yhteistyötä avioliittoasioissa sovellettavan lain alalla.

3.2. Perussopimuksissa tarkoitettut alat

13. SEUT-sopimuksen 329 artiklan 1 kohdan nojalla tiiviimpi yhteistyö voidaan aloittaa ”jollakin perussopimuksissa tarkoitettulla alalla”.
14. Edellä mainitut yhdeksän jäsenvaltiota ovat pyytäneet saada aloittaa keskenään tiiviimmän yhteistyön avioliittoasioissa sovellettavan lain alalla (Rooma III). Tämä tarkoittaa lainvalintasääntöjä, joiden nojalla määritetään, mitä aineellista lainsäädäntöä sovelletaan kansainväliseen avioeroon, jolla on liittymäkohtia useampaan kuin yhteen oikeusjärjestelmään. Lainvalintasäännöt mainitaan erikseen SEUT-sopimuksen 81 artiklan 2 kohdan toimenpideluettelossa, kun taas SEUT-sopimuksen 81 artiklan 3 kohdassa tehdään ero siviili- ja kauppaoikeuden alalla sovellettavien yleisten lainvalintasääntöjen ja perheoikeudellisten toimenpiteiden välillä. Komissio katsoo, että perheoikeuden alalla sovellettavat lainvalintasäännöt ovat sellainen (tosin suppea, mutta selkeästi määritelty) perussopimuksissa tarkoitettu ala, jolla tiiviimpi yhteistyö voidaan aloittaa.
15. Tässä yhteydessä on syytä täsmentää, että ala, jolla tiiviimpi yhteistyö on tarkoitus aloittaa, eli avio- ja asumuseroon sovellettava laki, ei kata avioeron varallisuus oikeudellisiin vaikutuksiin sovellettavia lainvalintasääntöjä⁸. Alaan ei kuulu myöskään avioeroon sovellettava aineellinen oikeus eli avioeron perusteet tai avioeron hakemismenettely.

⁸ Komissio laatii parhaillaan viimeksi Tukholman ohjelmassa esitetyn kehotuksen perusteella säädösehdotusta aviovarallisuussuhteisiin sovellettavasta lainsäädännöstä ja avoliiton purkamisen rajatylittävistä vaikutuksista. Tähän mennessä on julkaistu vihreä kirja aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lainsäädännön määräytymisestä ja erityisesti tuomioistuimen toimivallasta ja vastavuoroisesta tunnustamisesta, KOM(2006) 400. Aloite käsittää kansainvälisen yksityisoikeuden säännöt, joita sovelletaan aviovarallisuussuhteisiin sekä avioliiton aikana että avio- tai asumuseron yhteydessä. Avioeroon ja aviovarallisuussuhteisiin sovelletaan eri lainvalintasääntöjä, joten tiiviimpi yhteistyö yhdellä alalla ei vaikuta toisella alalla sovellettavaan lainsäädäntöön.

3.3. Unionin tavoitteiden saavuttamisen edistäminen, sen etujen suojaaminen ja yhdentymiskehityksen vahvistaminen

3.3.1. Yleistä

16. Ottaen huomioon komission vuonna 2006 hyväksymää ehdotusta varten laaditun vaikutustenarvioinnin⁹ ja ehdotuksen perustelujen asiaankuuluvat osat, tiiviimmän yhteistyön tavoitteena on ottaa käyttöön selkeät ja kattavat oikeussäännöt avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla ja antaa osapuolille tietynasteinen vapaus valita sovellettava laki.
17. Edellä mainitun vaikutustenarvioinnin yhteydessä komissio kuuli laajalti eri intressiryhmiä. Tätä varten julkaistiin vuonna 2005 vihreä kirja sovellettavasta lainsäädännöstä ja tuomioistuimen toimivallasta avioeroasioissa¹⁰. Vihreässä kirjassa tuotiin esille useita nykytilanteen puutteita ja mahdollisia vaihtoehtoja ongelmien ratkaisemiseksi. Vaihtoehtoina olivat muun muassa vallitsevan tilanteen säilyttäminen, lainvalintasääntöjen yhdenmukaistaminen, sovellettavan lain valitsemista koskevan rajoitetun mahdollisuuden antaminen puolisoille ja näiden eri vaihtoehtojen yhdistelmä. Komissio järjesti vuonna 2006 julkisen kuulemisen ja asiantuntijakokouksen. Useimmissa vastauksissa todettiin, että on tarpeen lisätä oikeusvarmuutta ja ennakoitavuutta, ottaa käyttöön rajallinen osapuolten tahdonautonomia ja estää kanteen nostamiseen liittyvä puolisoitten välinen kilpailu. Tiedetyt sidosryhmät olivat huolissaan siitä, että lainvalintasääntöjen yhdenmukaistaminen velvoittaa tuomioistuimet soveltamaan ulkomaista lakia ja että tämä saattaa johtaa viivästymisiin ja lisäkuluihin avioliitto-oikeuden alaan kuuluvissa menettelyissä. Erään mielipidekyselyn mukaan 60 prosenttia eurooppalaisista odottaa EU:n toteuttavan toimenpiteitä, jotka helpottaisivat toisessa jäsenvaltiossa käytävään avioero-oikeudenkäyntiin liittyvää lainsäädäntöä.¹¹
18. Tiiviimpi yhteistyö avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla koskisi kymmeniätuhansia kansainvälisiä aviopareja, jotka eroavat vuosittain EU:n alueella. Vuosittain monet eri jäsenvaltioiden kansalaiset menevät keskenään naimisiin, ja myös kansainvälisiä avioeroja on vuosittain runsaasti.
19. EU:ssa on voimassa noin 122 miljoonaa avioliittoa, joista noin 16 miljoonan (13 %) arvioidaan olevan kansainvälisiä.¹² Esimerkiksi vuonna 2007 Euroopan unionissa solmittiin 2 400 000 avioliittoa, joista noin 300 000 oli kansainvälisiä. Vaikka kansainväliset avioliitot ovat yleisimpiä muutamissa suurimmissa Euroopan maissa, niitä on kaikkialla Euroopan unionissa ja ne koskettavat lukuisia EU:n kansalaisia.

⁹ SEC(2006) 949, ks. http://ec.europa.eu/governance/impact/ia_carried_out/cia_2006_en.htm#jls. Vaikutustenarviointia koskeva kertomus perustui European Policy Evaluation Consortiumin (EPEC) vuonna 2006 laatimaan selvitykseen *Study to inform a subsequent Impact Assessment on the Commission proposal on jurisdiction and applicable law in divorce matters*, ks. http://ec.europa.eu/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm.

¹⁰ KOM(2005) 82.

¹¹ Flash-eurobarometri 188 – Consular Protection and Family Law.

¹² Näissä kappaleissa esitetyt tiedot perustuvat EPECin vuonna 2010 laatimaan vaikutustenarvioinnin loppukertomukseen aviovarallisuussuhteita ja naimattomien pariskuntien omaisuuteen liittyviä kansainvälisiä näkökohtia koskevista yhteisön säädöksistä (*Impact Assessment Study on Community instruments concerning matrimonial property regimes and property of unmarried couples with transnational elements*).

20. Vuonna 2007 avioerojen määrä EU:n 27 jäsenvaltiossa oli 1 040 000, joista 140 000:een (13 %) liittyi kansainvälisiä tekijöitä. Vuonna 2007 kansainvälisiä avioeroja oli EU:n jäsenvaltioista eniten Saksassa (34 000), Ranskassa (20 500) ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa (19 500).

3.3.2. Nykytilanne avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla

21. Tätä nykyä tällä alalla ei ole olemassa EU:n sääntöjä. Sen sijaan niissä 24 jäsenvaltiossa, jotka osallistuvat siviiliasioissa tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön EU:ssa, ja niissä kahdessa jäsenvaltiossa, jotka voivat halutessaan erikseen päättää tähän yhteistyöhön osallistumisesta¹³, sovelletaan avioeroasioissa 26 erilaista lainvalintasääntöjen kokonaisuutta. Useimmissa jäsenvaltioissa sovellettavan lain määräytymisperusteena on liittymäperusteiden asteikko, jonka tarkoituksena on varmistaa, että menettelyyn sovelletaan oikeusjärjestystä, johon avioliitolla on läheisin liittymä. Muissa jäsenvaltioissa avioliitto-oikeuden alaan kuuluviin menettelyihin sovelletaan järjestelmällisesti kansallista lakia (*lex fori*).
22. Nykytilanne voi aiheuttaa avioliitto-oikeuden alaan kuuluvissa kansainvälisissä menettelyissä monenlaisia ongelmia. Kansallisissa lainsäädännöissä on suuria eroja sekä aineellisten sääntöjen että lainvalintasääntöjen osalta, mikä aiheuttaa oikeudellista epävarmuutta. Kansallisten lainvalintasääntöjen välisten suurten erojen ja niiden monimutkaisuuden vuoksi kansainvälisissä avioliitoissa elävien puolisoiden on hyvin vaikea ennakoida, mitä lakia heidän avioliitto-oikeuden alaan kuuluvaan menettelyynsä sovelletaan. Valtaosassa jäsenvaltioista puolisoilla ei ole mahdollisuutta valita avioliitto-oikeuden alaan kuuluvissa menettelyissä sovellettavaa lakia. Tämä voi johtaa sellaisen lain soveltamiseen, johon puolisoilla on vain heikko liittymä, sekä lopputulokseen, joka ei vastaa kansalaisten oikeutettuja odotuksia. Lisäksi nykyiset säännöt voivat saada puoliset omien etujensa turvaamiseksi kilpailemaan siitä, kumpi ehtii ensimmäisenä nostaa kanteen, jotta menettelyyn sovellettaisiin tiettyä lakia.
23. Avioeroa koskevien lainvalintasääntöjen epäyhdenmukaisuudesta aiheutuvaa taloudellista haittaa on hyvin vaikea arvioida. Komission tilaaman, aviovarallisuussuhteita koskevaan vaikutustenarviointiin liittyvän selvityksen yhteydessä kävi ilmi, että kansainvälisiin avioerotilanteisiin liittyvät kustannukset saattavat olla EU:ssa jopa 205 miljoonaa euroa. Kustannuksia aiheutuu sekä tuomioistuimille, puolisoille että kolmansille osapuolille.¹⁴

¹³ Perussopimukseen liitetyn, Tanskan asemaa koskevan pöytäkirjan (N:o 22) 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu SEUT-sopimuksen kolmannen osan V osaston nojalla ehdotettujen toimenpiteiden hyväksymiseen, nämä toimenpiteet eivät sido Tanskaa eikä niitä sovelleta Tanskaan. Toisin kuin Tanska, Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti voivat osallistua SEUT-sopimuksen kolmannen osan V osaston nojalla tehtävään yhteistyöhön perussopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta tehdyn pöytäkirjan (N:o 21) 3 artiklan nojalla. Yhdistyneessä kuningaskunnassa avioeroa koskevat lainvalintasäännöt ovat yhtenäiset, vaikka Englanti ja Wales, Skotlanti ja Pohjois-Irlanti muodostavatkin erilliset oikeudenkäyttöalueet.

¹⁴ *Impact Assessment Study on Community Instruments concerning matrimonial property regimes and property of unmarried couples with transnational elements*, EPEC, loppukertomus, 2010.

- 3.3.3. *Mitä etua on tiiviimmästä yhteistyöstä avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla?*
24. Tiiviimmän yhteistyön aloittamista avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla on pyytänyt yhdeksän jäsenvaltiota: Bulgaria, Espanja, Ranska, Italia, Luxemburg, Unkari, Itävalta, Romania ja Slovenia. Niiden yhteenlaskettu asukasluku on 216,3 miljoonaa, mikä on lähes puolet (44 %) EU:n väestöstä.¹⁵ Kansainvälisiä avioliittoja ja avioeroja on näissä jäsenvaltioissa noin 13 prosenttia¹⁶ eli keskimäärin saman verran kuin EU:ssa yleensä. Avioerojen vuosittaiseksi määräksi arvioidaan näissä maissa 440 000, joista 53 000:een liittyy kansainvälisiä tekijöitä.¹⁷ Tiiviimpään yhteistyöhön voivat liittyä kaikki jäsenvaltiot. Mitä useampi jäsenvaltio osallistuu, sitä useampi kansalainen siitä hyötyy.
25. Tiiviimpi yhteistyö avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla hyödyttää kansalaisia seuraavilla tavoilla:
26. *Oikeusvarmuuden ja ennakoitavuuden lisääminen.* Tiiviimmän yhteistyön myötä otetaan käyttöön avio- ja asumuseroa koskevissa asioissa sovellettavat yhdenmukaiset lainvalintasäännöt, jotta puolisoiden on helppo ennakoida, mitä lakia heidän avioliitto-oikeuden alaan kuuluvaan menettelyynsä sovelletaan. Lainvalinta perustuu ensisijaisesti puolisoiden valintaan. Valinta rajoittuu lakeihin, joihin avioliitolla on läheinen liittymä, jotta voidaan välttää sellaisten epätavallisen kaukaisten lakien soveltaminen, johon puolisoilla on vain vähäinen liittymä tai ei lainkaan liittymää. Elleivät puoliset valitse sovellettavaa lakia, sovellettavan lain määräytymisperusteena on liittymäperusteiden asteikko, jonka avulla varmistetaan, että avioliitto-oikeuden alaan kuuluvaan menettelyyn sovelletaan oikeusjärjestystä, johon avioliitolla on läheinen liittymä. Tämä lisää tuntuvasti oikeusvarmuutta ja ennakoitavuutta sekä puolisoiden että oikeudellisessa ammatissa toimivien kannalta.
27. *Joustavuuden lisääminen ottamalla käyttöön rajallinen osapuolten tahdonautonomia.* Osapuolten tahdonautonomia avioliittoasioissa on nykyisin hyvin rajallinen. Kansalliset lainvalintasäännöt sallivat periaatteessa kussakin tilanteessa vain yhden ratkaisun: sovelletaan joko sen valtion lakia, jonka kansalaisia puoliset ovat, tai tuomioistuinvaltion lakia. Tiiviimpään yhteistyöhön perustuva oikeudellinen kehys on joustavampi, kun puoliset saavat rajoitetun mahdollisuuden valita avio- ja asumuseroon sovellettava laki. Puolisoiden olisi hyvä antaa sopia näistä asioista etenkin silloin, kun avioeroa haetaan yhteisellä sopimuksella.
28. *Kanteen nostamiseen liittyvän puolisoiden välisen kilpailun estäminen.* Tiiviimpi yhteistyö avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla vaikuttaa myös tilanteeseen, jossa puoliset voivat kilpailla omien etujensa turvaamiseksi siitä, kumpi ehtii ensimmäisenä hakea avioeroa, jotta menettelyyn sovellettaisiin tiettyä lakia. Tämä voi johtaa sellaisen lain soveltamiseen, johon vastaajalla ei mielestään ole läheistä

¹⁵ Koko EU:n asukasluku vuonna 2009 oli 494 miljoonaa.

¹⁶ Kansainvälisten avioerojen lukumäärä vuonna 2007 ja niiden suhteellinen osuus kaikista avioeroista asianomaisessa jäsenvaltiossa: Bulgaria: 700/4 %; Espanja: 14 500/11 %; Ranska: 20 500/13 %; Italia: 3 000/6 %; Luxemburg: 500/48 %; Unkari: 500/2 %; Itävalta: 5 000/25 %; Romania: 500/1 % ja Slovenia: 300/10 %.

¹⁷ *Impact Assessment Study on Community Instruments concerning matrimonial property regimes and property of unmarried couples with transnational elements*, EPEC, loppukertomus, 2010.

liittymää tai jossa ei oteta huomioon hänen etujaan. Tämä vaikeuttaa entisestään sovittelupyrkimyksiä, eikä välitysmenettelyyn jää juurikaan aikaa. Yhdenmukaistettujen lainvalintasääntöjen käyttöönoton pitäisi vähentää tuntuvasti kanteen nostamiseen liittyvän puolisoiden välisen kilpailun vaaraa, sillä se osallistuvissa jäsenvaltioissa sijaitseva tuomioistuin, jonka puoleen on ensin käännytty, soveltaisi tuolloin yhteisten sääntöjen perusteella määräytyvää lakia.

29. On ilmaistu huolta siitä, että lainvalintasääntöjen yhdenmukaistaminen velvoittaa tuomioistuimet soveltamaan ulkomaista avioerolakia ja että tämä voi johtaa viivästyksiin ja lisäkuluihin avioliitto-oikeuden alaan kuuluvissa menettelyissä. Käytännössä tällaiset ongelmat lienevät kuitenkin harvinaisia, koska liittymäperusteiden nojalla useimmissa tapauksissa sovellettaisiin tuomioistuinvaltion lakia. Kokemukset niissä jäsenvaltioissa, joissa jo sovelletaan sellaisia liittymäperusteita, jotka johtavat ulkomaisen lain soveltamiseen, eivät ole tuoneet esiin merkittäviä vaikeuksia. Tiiviimpää yhteistyötä ehdottaneen yhdeksän jäsenvaltion nykyisiin lainvalintasääntöihin sisältyy jo nykyisellään liittymäperusteita, jotka tietyissä tilanteissa johtavat ulkomaisen lain soveltamiseen niiden tuomioistuimissa. Näin ollen tiiviimpi yhteistyö ei aiheuttaisi ongelmia lisäkustannusten tai viivästysten muodossa. Lisäksi ulkomaisen lain soveltamista helpottavien toimenpiteiden hyväksymisen pitäisi vähentää mahdollisia kielteisiä vaikutuksia.¹⁸
30. Institutionaaliselta kannalta tiiviimpi yhteistyö on parempi vaihtoehto kuin se, että asiasta kiinnostuneet jäsenvaltiot ryhtyisivät neuvottelemaan avio- ja asumuseroon sovellettavaa lakia koskevasta kansainvälisestä sopimuksesta. Tästä vaihtoehdosta olisi varmasti vähemmän etua. Vaikka tiiviimmän yhteistyön nojalla hyväksytyt säädökset velvoittavat vain osallistuvia jäsenvaltioita, ne ovat kuitenkin kyseisellä alalla unionin valvonnan alaisuudessa. Näin ollen komissio voi valvoa säädösten asianmukaista soveltamista perussopimusten nojalla, ja Euroopan unionin tuomioistuimella on toimivalta antaa niiden tulkintaa koskevia ennakkoratkaisuja. Näin voidaan varmistaa, että tiiviimmän yhteistyön nojalla annettuja säädöksiä tulkitaan johdonmukaisesti ja yhtenäisesti.

3.3.4. *SEU-sopimuksen 20 artiklan 1 kohdan vaatimusten noudattaminen*

31. SEU-sopimuksen 20 artiklan 1 kohdan mukaan tiiviimmän yhteistyön tarkoituksena on edistää unionin tavoitteiden saavuttamista, suojella sen etuja ja vahvistaa sen yhdentymiskehitystä.
32. Yksi unionin tehtävistä on tarjota kansalaisilleen vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue, jolla ei ole sisärajoja ja jolla taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus (SEU-sopimuksen 3 artiklan 2 kohta). Oikeusalueeseen sisältyy oikeudellisen yhteistyön kehittäminen yksityisoikeudellisissa asioissa, joilla on rajatyttäviä vaikutuksia; tämä yhteistyö perustuu tuomioistuinten päätösten vastavuoroisen

¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä N:o 568/2009/EY siviili- ja kauppaoikeuden alan oikeudellisen verkoston perustamisesta tehdyn neuvoston päätöksen 2001/470/EY muuttamisesta otetaan käyttöön tällainen toimenpide, sillä siinä vaaditaan yhteispisteitä toimittamaan tiedot, joiden avulla on helpompaa soveltaa toisen jäsenvaltion lakia, jota on sovellettava yhteisön säädöksen tai kansainvälisen sopimuksen nojalla (pätöksen 5 artiklan 2 kohdan c alakohta, sellaisena kuin se on muutettuna).

tunnustamisen periaatteeseen (SEUT-sopimuksen 81 artiklan 1 kohta). Tätä varten unioni voi hyväksyä toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on varmistaa ensinnäkin tuomioiden tunnustaminen ja täytäntöönpano koko unionissa ja toiseksi lainvalintaa koskevien jäsenvaltioiden sääntöjen yhteensopivuus (SEUT-sopimuksen 81 artiklan 2 kohdan a ja c alakohta).

33. Lainvalintasääntöjen yhdenmukaistaminen helpottaa tuomioiden vastavuoroista tunnustamista. Se, että jäsenvaltioiden tuomioistuimet soveltavat samoja lainvalintasääntöjä määrittäessään kussakin tilanteessa sovellettavan lain, lisää niiden luottamusta muissa jäsenvaltioissa tehtyihin oikeudellisiin päätöksiin.¹⁹
34. Tiiviimpi yhteistyö avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla sitä pyytäneiden jäsenvaltioiden kesken edistäisi unionin tavoitetta varmistaa lainvalintaa koskevien jäsenvaltioiden sääntöjen yhteensopivuus, koska se lisäisi sääntöjen yhteensopivuutta nykytilanteeseen verrattuna. Kuten edellä todettiin, niissä 26 jäsenvaltiossa, jotka osallistuvat yksityisoikeudellisissa asioissa tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön, on nykyään käytössä 26 erilaista lainvalintasääntöjen kokonaisuutta. Jos yhdeksän jäsenvaltiota aloittaa tällä alalla tiiviimmän yhteistyön, sovellettavia oikeusjärjestelmiä olisi enää 18. Lainvalintasäännöt siis yhdenmukaistuisivat, mikä vahvistaisi yhdentymiskehitystä tässä EU:n osassa.

3.4. Perussopimusten ja unionin oikeuden noudattaminen

35. SEUT-sopimuksen 326 artiklan nojalla tiiviimmässä yhteistyössä on noudatettava perussopimuksia ja unionin oikeutta.
36. Tiiviimpi yhteistyö ei vaikuta voimassa olevaan unionin oikeuteen. Se on tarkoitus ottaa käyttöön alalla, joka kuuluu unionin jaetun toimivallan piiriin, mutta jolla ei ole toistaiseksi annettu yhteisiä unionin sääntöjä. Ensimmäinen perheoikeuden alalla annettu unionin säädös on neuvoston asetus (EY) N:o 1347/2000²⁰, jossa säädetään tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja yhteisten lasten huoltoa koskevissa asioissa avioliitto-oikeuden alaan kuuluvien menettelyjen yhteydessä. Siinä ei kuitenkaan säädetä sovellettavasta laista. Tilanteeseen ei tullut muutosta, vaikka neuvoston asetus (EY) N:o 1347/2000 kumottiin ja korvattiin 1. maaliskuuta 2005 alkaen neuvoston asetuksella (EY) N:o 2201/2003. Sovellettavaa lakia koskevaa kysymystä ei käsitelty neuvoteltaessa tästä asetuksesta, vaan avioliittoasioita koskevat neuvoston asetuksen (EY) N:o 1347/2000 säännökset siirrettiin siihen lähes sellaisinaan.
37. Tiiviimpi yhteistyö avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla ei aiheuttaisi SEUT-sopimuksen 18 artiklassa tarkoitettua kansalaisuuteen perustuvaa syrjintää, koska ehdotetut lainvalintasäännöt ovat luonteeltaan yleispäteviä ja niitä sovelletaan osallistuvien jäsenvaltioiden tuomioistuimissa kaikkiin menettelyihin osapuolten kansalaisuudesta tai asuinpaikasta riippumatta. Toisaalta tiiviimmän yhteistyön ulkopuolelle jäävien jäsenvaltioiden tuomioistuimet soveltavat kansallisia

¹⁹ Toimenpideohjelma tuomioiden vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen toteuttamisesta siviili- ja kauppaoikeuden alalla, hyväksytty 30.11.2000 (EYVL C 12, 15.1.2001, s. 1).

²⁰ Neuvoston asetus (EY) N:o 1347/2000 tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja yhteisten lasten huoltoa koskevissa asioissa (EYVL L 160, 30.6.2000, s. 19).

lainvalintasääntöjään kansainvälisen yksityisoikeuden sääntöjensä mukaisesti, niin kuin ne nykyäänkin tekevät.

3.5. Ei haittaa sisämarkkinoille eikä taloudelliselle, sosiaaliselle ja alueelliselle yhteenkuuluvuudelle; ei esteitä eikä syrjintää kaupankäynnissä eikä kilpailun vääristymistä

38. SEUT-sopimuksen 326 artiklassa määrätään, että tiiviimpi yhteistyö ei saa haitata sisämarkkinoita eikä taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta. Se ei saa luoda esteitä tai aiheuttaa syrjintää jäsenvaltioiden välisessä kaupankäynnissä eikä vääristää niiden välistä kilpailua.

39. Tiiviimpi yhteistyö avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla ei aiheuta ongelmia näiden oikeudellisten edellytysten suhteen. Päinvastoin, ehdotus tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla helpottaisi sisämarkkinoiden toimintaa, koska se poistaisi vapaan liikkuvuuden esteet sellaisten henkilöiden osalta, joille avioliittoasioissa sovellettavaa lakia koskevien kansallisten lainsäädäntöjen nykyiset eroavuudet tuottavat ongelmia. Lisääntynyt oikeusvarmuus avioeroon sovellettavien lainvalintasääntöjen suhteen vaikuttaisi myönteisesti pariskuntiin, jotka ovat käyttäneet oikeuttaan liikkua vapaasti osallistuvien jäsenvaltioiden välillä.

40. Koska ehdotus koskee ainoastaan kahden yksilön välisiä suhteita, se ei vaikuta yrityksiin eikä markkinoilla vallitseviin oikeudellisiin suhteisiin eikä myöskään kaupankäyntiin tai kilpailuun unionissa. Ehdotus ei myöskään vaikuttaisi unionin aluepolitiikkaan.

41. Erityisesti ehdotukseen sisältyvä lainvalintasääntöjen yhdenmukaistaminen yksinkertaistaisi tilannetta huomattavasti yksityisten osapuolten ja oikeusalan toimijoiden kannalta, sillä sovellettava laki voidaan sen ansiosta määrittää yhtenäisen säännösten perusteella, joka korvaa osallistuvien jäsenvaltioiden nykyiset kansalliset lainvalintasäännöt tällä alalla.

42. Vaikka ehdotukseen perustuva oikeusvarmuus tai yksinkertaistaminen ei hyödytäkään kaikkia unionin aviopareja, niiden parien tilanne, joiden asiaa käsitellään tiiviimmän yhteistyön ulkopuolelle jäävien jäsenvaltioiden tuomioistuimissa, ei kuitenkaan heikkene nykytilanteeseen verrattuna. Ehdotus ei siis aiheuta kansalaisten perusteetonta eriarvoista kohtelua.

3.6. Tiiviimmän yhteistyön ulkopuolelle jäävien jäsenvaltioiden toimivallan, oikeuksien ja velvoitteiden kunnioittaminen

43. SEUT-sopimuksen 327 artiklassa määrätään, että tiiviimmässä yhteistyössä kunnioitetaan niiden jäsenvaltioiden toimivaltaa, oikeuksia ja velvoitteita, jotka eivät osallistu siihen.

44. Yhteisten lainvalintasääntöjen käyttöönotto yhdeksässä jäsenvaltiossa ei vaikuta muiden jäsenvaltioiden sääntöihin. Muut jäsenvaltiot määrittävät avio- ja asumuseroon sovellettavan lain edelleen omien kansainvälisen yksityisoikeuden sääntöjensä mukaisesti.

45. Ehdotuksen mukaan aviopari, jonka asuinpaikka on osallistuvassa jäsenvaltiossa, voi valita avioeroonsa sovellettavan lain. Avioeroa koskeva rajoitettu lainvalinta on jo nyt mahdollista joissain tapauksissa esimerkiksi Alankomaiden ja Saksan avioliittolainsäädännön nojalla. Jos aviopari, joka on tehnyt lainvalintaa koskevan sopimuksen tiiviimmän yhteistyön perusteella, muuttaa myöhemmin jäsenvaltioon, joka ei osallistu tiiviimpään yhteistyöhön, ja panee avioeron vireille siellä, lainvalintasopimuksen tunnustaminen riippuu kyseisen tuomioistuimen kansallisesta laista. Jos pari on valinnut tuomioistuinvaltion lain, tuomioistuimen on todennäköisesti helpompi noudattaa lainvalintasopimusta.
46. Kansainvälisen oikeuden tasolla ei ole olemassa sellaisia tiiviimpään yhteistyöhön osallistuvien jäsenvaltioiden ja muiden jäsenvaltioiden välillä tehtyjä kansainvälisiä sopimuksia avio- ja asumuseroon sovellettavasta laista, joiden kanssa tiiviimpi yhteistyö olisi ristiriidassa.
47. Todettakoon lopuksi, että tiiviimpi yhteistyö avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla ei vaikuta lainvalintaan avioeroon läheisesti liittyvillä aloilla, kuten vanhempainvastuun tai elatusvelvoitteiden alalla, niissä jäsenvaltioissa, jotka eivät osallistu tiiviimpään yhteistyöhön. Vanhempainvastuuseen sovellettavia lainvalintasääntöjä säännellään vuoden 1996 Haagin yleissopimuksella toimivallasta, sovellettavasta laista, tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä vanhempainvastuuseen ja lasten suojeluun liittyvissä asioissa. Tähän mennessä kahdeksan jäsenvaltiota on liittynyt yleissopimukseen, ja muiden 18 jäsenvaltion on ratifioitava yleissopimus tai liityttävä siihen 5. päivään kesäkuuta 2010 mennessä.²¹ Elatusvelvoitteisiin sovellettavat lainvalintasäännöt vahvistetaan elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista vuonna 2007 tehdyssä Haagin pöytäkirjassa²², jota sovelletaan elatusvelvoitteita koskevan asetuksen (EY) N:o 4/2009²³ 15 artiklan mukaisesti. Asetusta sovelletaan 18. päivästä kesäkuuta 2011. Avioeroon sekä vanhempainvastuun myöntämiseen, käyttämiseen tai lopettamiseen ja elatusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevat säännöt ovat toisistaan riippumattomia. Tuomioistuin, joka on toimivaltainen ratkaisemaan avioerohakemuksen jäsenvaltiossa, joka ei osallistu tiiviimpään yhteistyöhön, määrittää avio- ja asumuseroon sovellettavan lain kansallisten lainvalintasääntöjensä mukaisesti. Vanhempainvastuuseen sovellettava laki määräytyy vuoden 1996 Haagin yleissopimuksen mukaisesti ja elatusvelvoitteisiin sovellettava laki vuoden 2007 Haagin pöytäkirjan ja asetuksen (EY) N:o 4/2009 mukaisesti.

3.7. Oikeudellisten edellytysten täyttymistä koskevat päätelmät

48. Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että kaikki tiiviimmälle yhteistyölle perussopimuksissa asetetut oikeudelliset edellytykset täyttyvät.

²¹ Neuvoston päätös 2008/431/EY tietyille jäsenvaltioille annettavasta valtuudesta ratifioida vuoden 1996 Haagin yleissopimus toimivallasta, sovellettavasta laista, tunnustamisesta, täytäntöönpanosta ja yhteistyöstä vanhempainvastuuta ja lastensuojelutoimenpiteitä koskevissa asioissa tai liittyä kyseiseen yleissopimukseen Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 151, 11.6.2008, s. 36).

²² Neuvoston päätös 2009/941/EY elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista 23 päivänä marraskuuta 2007 tehdyn Haagin pöytäkirjan tekemisestä Euroopan yhteisön toimesta (EUVL L 331, 16.12.2009, s. 17).

²³ Neuvoston asetus (EY) N:o 4/2009 toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevissa asioissa (EUVL L 7, 10.1.2009, s. 1).

3.8. Perusoikeuksien noudattaminen

49. Tiiviimpi yhteistyö avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla noudattaa Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistettuja perusoikeuksia ja erityisesti 21 artiklassa vahvistettua syrjintäkieltoa. Tiiviimmän yhteistyön toteuttamista koskevassa asetuksessa ehdotettuja lainvalintasääntöjä sovelletaan osallistuvissa jäsenvaltioissa kaikkiin avioeroihin ilman minkäänlaista syrjintää.

3.9. Tiiviimpää yhteistyötä koskevat päätelmät

50. Komissio katsoo, että tiiviimpi yhteistyö avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla tuo monia etuja verrattuna nykytilanteen säilyttämiseen perustuvaan vaihtoehtoon ja että tällaiseen tiiviimpään yhteistyöhön liittyvät edut ovat mahdollisia haittoja suuremmat. Avio- ja asumuseroon sovellettavat yhteiset lainvalintasäännöt helpottavat huomattavasti kymmenientuhansien osallistuvissa jäsenvaltioissa asuvien avioparien elämää. Tämä on myös Tukholman ohjelman²⁴ mukaista. Siinä Eurooppa-neuvosto katsoi, että lainvalintasääntöjen yhdenmukaistamista olisi jatkettava unionin tasolla niillä aloilla, missä se on tarpeen, kuten avio- ja asumuserojen alalla. Sen vuoksi komissio ehdottaa, että tiiviimpi yhteistyö sitä pyytävien jäsenvaltioiden välillä hyväksytään. Komissio korostaa, että SEUT-sopimuksen 328 artiklan nojalla kaikki jäsenvaltiot voivat milloin tahansa liittyä tiiviimpään yhteistyöhön avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla. Komissio kannustaa niitä jäsenvaltioita, jotka eivät vielä ole ilmoittaneet halukkuudestaan osallistua tiiviimpään yhteistyöhön, tulemaan mukaan siihen, jotta siitä saatavia etuja ja hyötyä voidaan tehostaa.

²⁴ ”Tukholman ohjelma – Avoin ja turvallinen Eurooppa kansalaisia ja heidän suojeluaan varten”, Eurooppa-neuvosto hyväksynyt 10. ja 11. joulukuuta 2009.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS N:o .../2010/EU

tiivimmän yhteistyön hyväksymisestä avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 329 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Bulgarian, Espanjan, Ranskan, Italian, Luxemburgin, Unkarin, Itävallan, Romanian ja Slovenian esittämät pyynnöt,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin puoltavan lausunnon²⁵,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Unioni on ottanut tavoitteekseen pitää yllä ja kehittää vapauten, turvallisuuden ja oikeuteen perustuvaa aluetta, jossa taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus. Tällaisen alueen luomiseksi asteittain unionin on määrä toteuttaa toimenpiteitä, jotka koskevat oikeudellista yhteistyötä yksityisoikeudellisissa asioissa, joiden vaikutukset ulottuvat rajojen yli.
- (2) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 81 artiklan mukaisesti näillä toimenpiteillä varmistetaan muun muassa lainvalintaa koskevien jäsenvaltioiden sääntöjen yhdenmukaisuus ja niihin sisältyy erityisesti perheoikeudellisia toimenpiteitä, joilla on rajatylittäviä vaikutuksia.
- (3) Komissio hyväksyi 17 päivänä heinäkuuta 2006 ehdotuksen neuvoston asetukseksi asetuksen (EY) N:o 2201/2003 muuttamisesta tuomioistuimen toimivallan osalta sekä avioliittoasioissa sovellettavaa lakia koskevien sääntöjen antamisesta.
- (4) Neuvosto hyväksyi 5 ja 6 päivänä kesäkuuta 2008 pidetyssä kokouksessaan poliittiset suuntaviivat, joissa se totesi, ettei kyseisestä ehdotuksesta päästy yksimielisyyteen ja että ylitsepääsemättömien vaikeuksien vuoksi yksimielisyyden saavuttaminen tuolloin tai lähitulevaisuudessa ei ollut mahdollista. Se katsoi, että asetusehdotuksen tavoitteita ei voitu saavuttaa kohtuullisessa ajassa soveltamalla perussopimusten määräyksiä.

²⁵ EUVL C [...], [...], s. [...].

- (5) Tämän vuoksi Kreikka, Espanja, Italia, Luxemburg, Unkari, Itävalta, Romania ja Slovenia esittivät komissiolle 28 päivänä heinäkuuta 2008 päivätyn pyynnön, jossa ne ilmoittivat aikovansa ryhtyä toteuttamaan välillään tiiviimpää yhteistyötä avioliittoasioissa sovellettavan lain alalla ja pyysivät komissiota esittämään neuvostolle tätä koskevan ehdotuksen. Bulgaria esitti komissiolle samanlaisen pyynnön 12 päivänä elokuuta 2008 päivätyllä kirjeellä ja Ranska 12 päivänä tammikuuta 2009 päivätyllä kirjeellä. Kreikka perui pyyntönsä 3 päivänä maaliskuuta 2010. Yhteensä yhdeksän jäsenvaltiota on pyytänyt tiiviimmän yhteistyön hyväksymistä.
- (6) Tiiviimmän yhteistyön avulla olisi luotava avio- ja asumuseroasioihin sovellettavat selkeät ja kattavat oikeussäännöt osallistuvissa jäsenvaltioissa, varmistettava kansalaisille oikeusvarmuuden, ennakoitavuuden ja joustavuuden kannalta asianmukaiset ratkaisut ja estettävä kanteen nostamiseen liittyvä puolisoiden välinen kilpailu.
- (7) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 20 artiklassa ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 326 ja 329 artiklassa vahvistetut edellytykset täyttyvät.
- (8) Tiiviimmän yhteistyön soveltamisala eli avio- ja asumuseroon sovellettava laki on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 81 artiklan 2 kohdan c alakohdassa ja 81 artiklan 3 kohdassa esitetyn määritelmän mukainen perussopimuksissa tarkoitettu ala.
- (9) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 20 artiklan 2 kohdassa esitetty viimeistä keinoa koskeva edellytys täyttyy, koska neuvosto totesi kesäkuussa 2008, että koko unioni ei voi saavuttaa asetuksen tavoitteita kohtuullisessa ajassa.
- (10) Avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla tehtävän tiiviimmän yhteistyön tavoitteena on kehittää oikeudellista yhteistyötä yksityisoikeudellisissa asioissa, joilla on rajatylittäviä vaikutuksia, tuomioiden vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen pohjalta, ja varmistaa lainvalintaa koskevien jäsenvaltioiden sääntöjen yhteensopivuus. Tämän perusteella se edistää unionin tavoitteiden saavuttamista, suojelee sen etuja ja vahvistaa sen yhdentymiskehitystä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.
- (11) Tiiviimpi yhteistyö avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla on perussopimusten ja unionin oikeuden mukaista eikä se haittaa sisämarkkinoita eikä taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta. Se ei luo esteitä eikä aiheuta syrjintää jäsenvaltioiden välisessä kaupankäynnissä eikä vääristä niiden välistä kilpailua.
- (12) Tiiviimmässä yhteistyössä avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla kunnioitetaan niiden jäsenvaltioiden toimivaltuuksia, oikeuksia ja velvoitteita, jotka eivät osallistu siihen. Yhteisten lainvalintasääntöjen käyttöönotto osallistuvissa jäsenvaltioissa ei vaikuta muiden jäsenvaltioiden sääntöihin. Niiden jäsenvaltioiden tuomioistuimet, jotka eivät osallistu tiiviimpään yhteistyöhön, määrittävät avio- ja asumuseroon sovellettavan lain edelleen kansallisten lainvalintasääntöjensä nojalla.
- (13) Tiiviimpi yhteistyö avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla on erityisesti yksityisoikeudellisissa asioissa tehtävää oikeudellista yhteistyötä koskevan unionin oikeuden mukaista, koska se ei vaikuta aiempaan unionin lainsäädäntöön.

- (14) Tässä päätöksessä kunnioitetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjassa ja erityisesti sen 21 artiklassa tunnustettuja periaatteita.
- (15) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 328 artiklan nojalla kaikki jäsenvaltiot voivat milloin tahansa liittyä tiiviimpään yhteistyöhön avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Valtuutetaan Bulgaria, Espanja, Ranska, Italia, Luxemburg, Unkari, Itävalta, Romania ja Slovenia aloittamaan välillään tiiviimpi yhteistyö avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla asiaa koskevien perussopimusten määräysten mukaisesti.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan heti kun se on hyväksytty.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu Bulgarian tasavallalle, Espanjan kuningaskunnalle, Ranskan tasavallalle, Italian tasavallalle, Luxemburgin suurherttuakunnalle, Unkarin tasavallalle, Itävallan tasavallalle, Romanian tasavallalle ja Slovenian tasavallalle.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*